No. 2056 Zaterdag 2 Juni 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Ernest Renan

II

Ernest Renan aanschouwde het levenslicht te Tréguier in het diep godsdienstige Bretagne, den 28 Februari 1823. Vijf jaren later verloor zijn vader op zee en liet slechts armoede en schulden achter. Zijn zuster Henriette was toen 17 jaren oud; ze moest de Zusters, bij wie ze hare opvoeding had genoten, verlaten om voor moeder en een jeugdig broertje, haar lieveling, te zorgen. Terwijl deze negen jaren oud in een door priesters bestuurde school, werd opgenomen, wilde het maar niet vlotten met de school, die Henriette had opgericht. Ten einde raad nam ze in 1835 de betrekking aan van onderwijzeres in een meisjesschool te Parijs. Zonder steun en vrienden gevoelde zij zich ongelukkig en verlaten in de groote wereldstad, totdat een lichtstraal brak door de wolken van haar somber bestaan. Van den lateren bisschop van Orléans, Mgr. Dupanloup, kreeg zij in 1838 voor haar talentvollen broer tot zijn 25e jaar een beurs op het Seminarie te Parijs. Bij Henriette werd de vreugde van het wederzien echter getemperd door de gedachte dat geheel zijn opleiding slechts recht naar het priesterschap voerde. Want zij was niet meer het zachte, geloovige meisje van Tréguier: „Ma soeur. schrijft hij later, dont les croyances catholiques commençaient à s'ébranler, voyait déjà avec regret la direction toute cléricale de mon éducation. Mais elle savait le respect que mérite la foi d' un enfant".

Terwijl Ernest in 1841 in het seminarie van Issy (onderdeel van Saint-Sulpice) zijn philosophie begon, vertrok Henriette als gouvernante der dochters van Graaf Zamoyski naar diens kasteel in Polen. Verstard in haar rationalisme, door ballingschap en armoede verbitterd, gevoelde zij zich diep ongelukkig in haar ondergeschikte loopbaan. Wat hare bezoeken in de spreekkamer van het Seminarie niet hadden uitgewerkt, deden thans de lange talrijke brieven aan haar broer, zoodat deze haar weldra kon antwoorden: „Wij hebben eigenlijk eerst voor goed kennis gemaakt door onze brieven." Steeds krachtiger weet zij hare ideeën aan den altijd aarzelenden seminarist op te dringen, zoodat deze later naar waarheid zijn zuster teekende als „la personne qui a eu le plus d' influence sur ma vie", „la colonne lumineuse qui marchait devant moi."

De groote vraagstukken der philosophie maakten al aanstonds een verblindenden indruk op den jeugdigen Breton, gelijk al zijne landgenooten, min of meer idealist en droomer. Vooral het vraagstuk der zekerheid en de systemen van Kant en Descartes trokken hem aan.

„J'ai une propension violente au scepticisme ou plutôt au Kantisme" schreef hij destijds aan een studievriend in Bretagne; — nu, scepticus: twijfelaar is Renan zijn geheel leven gebleven — tevens vraagt hij om gebed, ten einde zijn roeping en vooral het geloof te bewaren.

En aan denzelfden: „Zonder het voortdurend lezen van Pascal was ik sedert zes maanden mijn geloof kwijt"; en aan Henriette: „de meiner van uw Duitsche denkers, al zijn ze een weinig sceptisch en pantheïstisch, bevalt me zeer. Als ge te Koningsbergen komt, belast ik u met een bedevaart naar het graf van Kant." Geen wonder dat zijn leeraar den jongen student eenmaal, bij zijn halstarrig dwepen met de absoluut ongeloovige Duitsche wijsgeeren, toevoegde: „Gij zijt geen Christen."

In Saint-Sulpice, zoo zegt de J.-P., kwam Ernest Renan na de twee jaren philosophie op den vierjarigen theologischen cursus; tevens begon hij nu de studie van het Hebreeuwsch. Na drie maanden ontvangt hij er de uitgestelde tonsuur, de kruinschering. Aan zijn moeder schrijft hij op 1 Januari 1844 te hopen „dat God hem na dezen eersten stap ook zal helpen tot aan het einde. Dat is mijn verlangen en innigste hoop."

Bij zijn zuster Henriette verontschuldigt hij zich echter over dezen stap, die haar misvallen moest; maar, voegt hij er bij „voor de toekomst ben ik nog niet gebonden." — Waar is hij hier oprecht?

Doch in Mei 1845 moest hij definitief besluiten bij het subdiaconaat: hij verkreeg echter uitstel. Maar gedurende de retraite, welke aan de wijding voorafging, schreef hij een *Essai psychologique*, eerst gepubliceerd in 1921, waaruit ons duidelijk wordt geopenbaard zijn intellectueele zielstoestand op dat oogenblik:

Van het Christendom is er geen greintje bij hem over. Na eene uit den aard der zaak oppervlakkige lezing der Duitsche rationalisten in Fransche resumés vertoont zich onze grasgroene 22-jarige philosoof als een dwepend aanbidder vooral van Herder, zijn „étoile", zijn „type sublime", Bauer, Hegel, en Strauss. Christus heeft geen keerpunt in de geschiedenis gebracht: zijn persoon was niets meer dan een gewichtig moment in de *dialectische ontwikkeling* van de idee, die niet met Christus, doch reeds met Socrates in de wereld is gekomen.

In het Universum toch heerscht slechts ijzeren noodzakelijkheid. Christus kan men echter volgens de psychologische wetten, die thans de menschheid regeeren, niet uitleggen: daarvoor zijn *speciale* wetten noodig: „moi je ne suis qu'un homme et toi tu étais quelque chose de plus". Met loochening van Jezus' Godheid heeft Renan er steeds naar gezocht dit meerdere, dit „quelque chose de plus". te verduidelijken: Mijne hypothese, voegt hij er bij „est à peu près identique à celle des rationalistes allemands". Zoo denken ook de Duitsche rationalisten.

De jeugdige aanhanger van Hegel en Strauss kon nu moeilijk nog langer op het Seminarie blijven. Zijn aangeboren besluiteloosheid en de vrees, zijn moeder teleur te stellen, deed hem toch nog aarzelen; en wie weet waartoe hij zonder den aandrang van Henriette zou zijn gekomen! „Plus de faiblesses, plus de fautes morales", roept ze hem toe, nadat hij haar had geschreven:

„Mijn God, in welk net hebt ge me toch verstrikt!" en na op de droefheid van zijn moeder te hebben gewezen, gaat hij dan voort: „et intérieurement quelle lutte! wat een strijd in mijn ziel! gelooft ge wel dat ik vaak op het punt ben geweest, geheel om te keeren?"

Den 9 October 1845 eindelijk verliet hij het groot seminarie Saint-Sulpice. Te Parijs zette hij zijne studies in philosophie en Oostersche talen verder voort en kon zich nu teugelloos aan zijn geest van kritiek overgeven „over alles oordeelen zonder zich aan het oordeel van wie ook te storen." „Ik ben een echte egoist, schrijft hij in 1846—11 Sept. — aan den Eerw. Heer Coquat, geheel in mij zelf besloten, je me moque de tout, ik spot met alles".

Gelukkig maakte hem dit niet: want kort daarna bekent hij dat „de kritiek het ongeluk is van zijn leven, een kanker die hem verteert: die zijn jeugd heeft uitgedroogd:" en toch kan hij zonder haar niet leven.

In 1850 gaat hij eindelijk te Berlijn weer zijn zuster ontmoeten en kort daarna wonen ze samen te Parijs.

In 1861 reizen broeder en zuster in Palestina „steeds zoo één van gedachten, dat ze die elkaar nauwelijks behoefden mede te deelen." Samen werken ze daar aan het befaamde boek van Renan „Het Leven van Jezus" dat Henriette bladzijde na bladzijde voor hem opschreef en goedkeurde. Het bevatte trouwens slechts de gedachten, die zij bij haar broer met zooveel vreugde had zien ontkiemen en daarna krachtig helpen in de vrucht schieten.

De verschijning van het boek, dat óók een rilling door de wereld deed gaan, zou zij echter niet beleven. Eenige maanden later stierf zij bijna plotseling te Ghazir, terwijl haar broer ook bewusteloos te bed lag. Kort te voren had zij, reeds zwaar ziek, in een vertrouwelijk gesprek verklaard, hem altijd een groote liefde te hebben toegedragen en, voegde ze er min of meer treurig en met een stil berouw aan toe „Ik heb U bemind.... zooals men misschien niet behoort te beminnen."

Kwam er toen in het aanschijn des doods twijfel en spijt bij haar op, dat haar groote invloed in zijn ziel het geloof had helpen uitroeien?

MOORD.

Zondagavond ten 8 uur werd in het St. Elisabeths' Gasthuis onder politiegeleide het lijk binnengebracht van een jongen man Emilio Rodriguez, 22 jaar oud, als bootsman werkzaam op een der olietankbooten van de *Isla*. Kort te voren had zich in de beruchte Moordenaarstraat van de Punda een treurig drama afgespeeld. Genoemde Emilio was daar in gesprek met een vrouwspersoon van beruchte zeden, een zekere Marianita Piërs, die zich dikwijls aan misbruik van sterken drank overgaf en ook dien avond weer drank wilde gaan koopen. Emilio raadde haar dit ten sterkste af, wilde het haar beletten, aldus wordt verteld. Waarop de vrouw zóó woedend werd, dat zij opeens een dolkmes te voorschijn haalde, en daarmee Emilio een steek vlak in de borst toebracht, waardoor de ongelukkige bijna onmiddellijk dood neerviel.

De vrouw vluchtte daarna weg en sloot zich in haar huis op, waaruit zij spoedig door Commissaris Appel met behulp der politie werd gehaald en naar de gevangenis overgebracht.

Wetenschappelijk Allerlei.

Een „Eifeltoren te Londen.

Juist nu er ernstig sprake is, den bekenden Eifeltoren te Parijs af te breken, komt het bericht dat ook Londen een *Eifeltoren* zal krijgen. Op de tentoonstelling, welke het volgende jaar te Wembley zal worden gehouden, zal een toren worden opgericht, welke een hoogte zal krijgen van zeshonderd voet. De spits van den toren zal zich negenhonderd voet boven den zeespiegel verheffen.

Wanneer alles naar wensch gaat, zal de toren een meesterwerk der moderne techniek worden. Het gebouw zal in cylindrischen vorm van massief gewapend beton worden opgetrokken. Het grondvlak zal slechts één acre (ongeveer 0.4 H. A.) groot zijn; de stalen Eifeltoren beslaat een veel grooter grondvlak. Bezoekers zullen naar boven worden gebracht met een enorme lift, die zitplaatsen zal bieden voor vierhonderd personen. Deze lift zal zich in drie étappes langs een spiraal naar boven begeven. Naar verwacht wordt, zal het naar boven gaan en neerdalen tezamen zeven minuten duren.

Radio-verkeer met de Britsche Koloniën.

De Directeur van de Marconi-Maatschappij heeft 3 April in een interview over het nieuwe hoogspanningsstation voor radiotelegrafie, dat in de Midlands zal worden opgericht en dat gebruikt zal worden voor het verkeer met de koloniën, verklaard, dat het station, dat meer dan twee millioen pond sterling zal kosten, in het begin van het volgend jaar in gebruik genomen zal worden. Het nieuwe station zal tegelijkertijd met zes verschillende deelen van het rijk verbinding kunnen geven. De overbrengingscapaciteit zal ongeveer vijf en dertig à veertig duizend woorden per uur bedragen.

„Telegrafische boodschappen".

Volgens den *Matin* zullen binnenkort, en als proef, ten behoeve van het publiek, twee lijnen worden geopend, tusschen Parijs en Londen, en tusschen Parijs en Straatsburg, voor het wisselen van „telegrafische boodschappen", dit wil zeggen: van telegrammen, die het schrift van de afzenders reproduceeren. De met de hand geschreven telegrammen zullen door de geadresseerden worden ontvangen in den vorm van een foto van het origineel.

Teekeningen, schema's voor ingenieurs, reproducties van modellen en van stalen voor den handel zullen met dezelfde snelheid als een gewoon telegram overgemaakt kunnen worden. Eindelijk zullen de teksten in Chineesche of Japansche letters en zelfs de stukken in snelschrift zonder voorafgaande vertaling of uitwerking overgeseind kunnen worden.

Draadlooze telefonie bij de Londensche politie.

De deskundigen van *Scotland Yard* doen op het oogenblik, naar het *Journal* uit Londen verneemt, proefnemingen met draadlooze verbindingen tusschen het hoofdbureau van politie en de detectives, die ver uit de buurt of in de nabijheid er van werken.

De proeven werden begonnen met een vrachtauto, die voorzien was van toestellen voor draadlooze telefonie, en men heeft gesprekken kunnen voeren tusschen de bureaux van *Scotland Yard* en den auto, die zich buiten op het land bevond. Indien de proeven gelukken, zullen de vier afdeelingen, die belast zijn met het onderzoek in criminele zaken en bekend staan om haar snel optreden, van deze toestellen worden voorzien.

Vliegtuigen zonder bestuurder.

Er zijn op het vliegveld bij Etampes (Frankrijk) in tegenwoordigheid der militaire autoriteiten proeven genomen met een vliegtuig zonder bestuurder, dat slechts met behulp van draadlooze telegrafie wordt bestuurd. De proeven moeten goed zijn geslaagd.

Een toekomstig lucht-taxi-verkeer.

De Fransche aviateur Barbot heeft met een vliegtuig met een motor van geringe paardekracht een vlucht gemaakt van Francazal naar Toulouse. Dit succes, gevoegd bij de populariteit, welke het kleine sportvliegtuig zich in den laatsten tijd heeft verworven, wettigt de vraag, of hier niet het vliegtuig bezig is den automobiel en het motorrijwiel te verdringen als snel-vervoermiddel voor den amateur-sportsman.

Barbot's succesvolle vlucht is een direct uitvloeisel van de verrichtingen van Meneyrol, Thoret, Bossoutrot en van hem zelf met motorlooze vliegtuigen.

Voordat serieuze proeven met motorlooze toestellen zijn genomen, was de ontwikkeling van de luchtvaart voornamelijk gericht op toeneming van snelheid en vermeerdering van draagvermogen. En toen dan ook de „*Petit Parisien*" eenige maanden geleden een vliegconcours voor toestellen met motoren van 10—12 P. K. uitschreef, waren de deskundigen zeer sceptisch gestemd en algemeen van oordeel, dat dergelijke vluchten niet mogelijk zouden blijken.

Barbot heeft door zijn in het begin van April volvoerde experiment deze meening gelogenstraft en ten duidelijkste bewezen, dat het vliegen — ook over grooten afstand — geen kwestie meer behoeft te zijn van motor, doch dat door combinatie van zeilvliegen met lichten motor een resultaat kan worden bereikt, dat niet behoeft te worden achtergesteld bij de verrichtingen van vliegtuigen met één of meer motoren van honderdvoudige paardekracht.

De „*Aviette*" waarmede Barbot zijn vlucht volbracht, was voorzien van een 7 P.K. Anzani automobiel-motor. De machine steeg op van vlak terrein, na ongeveer 75 Meter, waarbij de propellor 1350 omwentelingen per minuut maakte, het grootste aantal

Bij de lijkschouwing verricht door de Doktoren Gaerste en Winkel bleek, dat de groote slagader op korten afstand van het hart was doorgestoken.

Naar aanleiding van dit gebeurde, veroorlooven wij ons een opmerking.

Hoe komt zoo'n vrouw aan een dolkmes en waarvoor kan zij zoo'n wapen noodig hebben, tenzij alléén om er kwaad mee te doen?

Er is nog iets anders, wat ons reeds lang op het hart brandt.

Reeds meermalen en nog dezer dagen opnieuw hadden wij klachten in ontvangst te nemen over het steeds driester en onbeschaamder optreden dezer vrouwen van verdachte zeden, die 's avonds niet alleen in beruchte buurten, maar overal langs den openbaren weg rondslenteren of met 2 of 3 bij elkaar-in de late avonduren ook in de hoofdstraten onder een balcon of een stoep neerzitten wachtend op hun prooi, en de voorbijgangers molesteeren door hen geld of sigaretten te vragen en dan gelegenheid vinden ook nog andere voorstellen te doen en ingeval hun geld of sigaretten geweigerd wordt, dien voorbijganger naloopen, aan zijn kleeren trekken of op de gemeenste wijze uitschelden. Dat is geen phantasie. Zulke dingen gebeuren dagelijks.

Wij gelooven, dat die individuën, die een schande en een gevaar zijn voor onze maatschappij, veel te veel ontzien worden. Mogen dergelijke personen maar vrij en ongehinderd *misbruik* maken van hun persoonlijke vrijheid, tot zij ten laatste een moord begaan en dan eerst achter slot en grendel worden opgeborgen, om dan nog vele jaren op 's lands kosten onderhouden te worden, terwijl zij vroeger dikwijls te vadsig en te lui waren om op eerlijke en fatsoenlijke wijze hun brood te verdienen?

De concentratie-kampen hebben in den Transvaalschen oorlog zeker een treurige vermaardheid verworven, maar hier voor onze havenstad kon zulk een concentratie-kamp een weldaad en een geruststelling worden voor onze Maatschappij, wanneer onze straten van dergelijke ongure en vieze elementen werden schoongeveegd en dat gespuis in zoo'n inrichting werd opgeborgen en daar gedwongen door hard werken den kost te verdienen.

Zulk een openbare reinigingsdienst zou heel wat verdienstelijker zijn dan het oprapen van wat afval en vuilnis, zou ook het moreel en de hygiene van den openbaren weg meer ten goede komen.

Men klaagt in den Kolonialen Raad, dat de Polikliniek zoo weinig nut afwerpt. Maar waarom worden zulke vrouwspersonen niet *wettelijk gedwongen* zich daar onder behandeling te stellen. Uit betrouwbare bron weten wij, dat deze moordenares reeds 5 tot 6 maal werd opgeroepen zich in de Polikliniek onder behandeling van den dokter te stellen. Doch geen enkele maal heeft zij daaraan gevolg gegeven en ondertusschen kon zij ongehinderd haar onzedelijke praktijken voortzetten en het gif harer besmetting in de maatschappij rondstrooien, en tal van jonge mannen zedelijk vermoorden en een menigte huisgezinnen ongelukkig maken.

Wanneer iemand lijdend is aan een besmettelijke ziekte, zooals typhus, roodvonk of mazelen, wordt er van wege den Gezondheiddienst naast de deur van zijn huis een groot plakkaat aangeplakt, waarop, tot waarschuwing van iedereen, in groote letters den aard dier besmettelijke ziekte wordt bekend gemaakt. Doch waarom worden die verdierlijkte wezens met zooveel voorkomendheid behandeld, dat zij van een dergelijken maatregel zijn vrijgesteld, terwijl èn het gevaar voor deze besmetting veel grooter én de gevolgen dier infectie veel verderfelijker is en tot in vele geslachten blijft nawerken.

En onderwijl geeft het gouvernement jaarlijks duizenden guldens uit voor de verpleging van zieken en krankzinnigen, waarvan misschien wel 75 % hun kwaal aan venerische ziekten te wijten hebben.

Er wordt door de moderne juristen veel te veel gecoquetteerd met de persoonlijke vrijheid.

Den slechten, die *misbruik* maken van hun persoonlijke vrijheid, laat men te veel vrij spel.

Doch goed gezinde burgers worden in hun persoonlijke vrijheid aangerand, en vinden naar proportie veel te weinig bescherming. In plaats van tegenover dergelijke verdachte individuen, die alle recht op eer en goeden naam reeds lang verbeurd hebben, met de uiterste strengheid op te treden, worden er o zoo gemakkelijk verontschuldigingen gevonden en zachtheid en clementie bepleit en als de beschuldigde niet geheel vrij komt, kan hij bijna als regel op de lichtste straf rekenen.

Deze moordenares heeft zelf reeds haar misdrijf bekend. Bovendien zijn er getuigen, die haar het misdrijf zonder de minste noodzaak van zelfverdediging zagen bedrijven.

In onze kolonie is de doodstraf niet afgeschaft, wel meermalen uitgesproken, maar feitelijk sinds onheugelijke tijden niet meer toegepast.

Suriname verkeerde in hetzelfde geval. Sedert 40 jaren was daar geen doodvonnis meer uitgevoerd. Men is daar in den laatsten tijd van die praktijk teruggekomen. Sinds December van het vorige jaar is reeds tweemaal bij rechterlijke uitspraak door uitvoering van een doodvonnis aan de menschelijke gerechtigheid voldaan.

Berichten uit de Kolonie.

Een gouden feest.

Van daag viert de Eerw. Zuster MARIA BERNARDINA in het Pensionaat *Welgelegen* het gouden feest harer religieuze professie.

Al dien tijd bracht die eenvoudige Zuster door verwijderd van haar geboortegrond. Want deze Zuster is Venezolaansche, in de wereld Mejuffrouw Guirados, geboren te Villa de Cura nabij Valencia in Venezuela. Behalve een korten tijd, dat ze werkzaam was aan de school te Santa Maria, bracht zij bijna al die 50 jaren door in het college van Welgelegen bezig met de opvoeding en het onderwijs van hare jeugdige landgenooten en van de naburige republieken. Door zachtheid en innemendheid van karakter wist zij hier de genegendheid der meisjes te winnen en tot een levend voorbeeld te strekken.

Wat al verdiensten in al die jaren [illegible] gaderd voor den hemel.

Nu op haar 80 jarigen leeftijd geniet zij na zulk een werkzaam leven een welverdiende rust.

Moge, in plaats der gouden kroon, die op dezen dag haar slapen siert, zij eenmaal de onverwelkbare kroon van haar Hemelschen Bruidegom ontvangen.

Benoeming.

De ZeerEerw. Pater FR. HENDRIKS, de vorige week van verlof naar Holland teruggekeerd, is benoemd tot pastoor van de parochie Philipsburg op Saint-Martin en vertrekt van daag per Amerikaansche boot via Porto-Rico naar zijn nieuwe bestemming.

Het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Het *Algemeen Nederlandsch Verbond*, dat, zooals zijn statuten zeggen, op de eerste plaats ijvert voor de verhooging van de zedelijke en stoffelijke kracht van den Nederlandschen stam, vierde deze week het zilveren jubilé van haar bestaan. In de maand Mei van dit jaar was het 25 jaar geleden, dat in haar huidigen vorm deze beweging ontstond.

De herdenking van het 25-jarig bestaan werd gevierd op 24, 25 en 26 Mei.

Deelnemers uit alle afdeelingen zijn te Dordrecht, de zetelplaats van het Verbond, bijeengekomen:

Door „*Pictura*" werd daar een groote keurtentoonstelling ingericht van Nederlandsche, Vlaamsche en Zuid-Afrikaansche kunst, benevens een tentoonstelling over het Verbond, waarop een z.g. „couranten wand", een overzicht gevende van alle in de Nederlandsche taal verschijnende bladen.

Verder zou ook een streektaalmorgen worden gehouden, een uitvoering worden gegeven in de Schouwburg in oude nationale kleederdrachten, een Mengelberg-koncert. gemeenschappelijke maaltijd, boottocht rond het eiland van Dordrecht, aangeboden door het Gemeentebestuur van Dordrecht enz. De groote dag was Zaterdag 26 Mei de z.g. „*stamdag*," waarop in een feestelijke bijeenkomst de vertegenwoordigers van heinde en verre de groeten van stamgenooten zouden overbrengen en waarbij Z.Exc. *Minister de Visser* de feestrede zou houden. Tevens zal nog een gedenkboek verschijnen, waaraan prof. Blok en dr. Hoogerwerf zullen medewerken.

Het Zilveren Priesterfeest van Mgr. A. G. ELLIS.

Als er nog eenig bewijs noodig was welke hooge vereering de HoogEerw Heer Mgr. A. G. ELLIS in onze Missie bij de Paters Dominicanen, bij zijn vroegere parochianen en in het Pensionaat van *Welgelegen* geniet, dan zou het feest van ll. Dinsdag ruimschoots een ieder hiervan hebben kunnen overtuigen. Het was of een ieder op een gelegenheid wachtte, om op ondubbelzinnige wijze uiting te geven aan zijn gevoelens van diepe vereering voor dezen bescheiden priester.

[illegible] ren priesterfeest door zijn medebroeders in het Priesterschap, door de Zusters en pensionnaires van Habay gevierd.

Te voren had de Jubilaris zich eenige dagen in het St. Elisabeth's Gasthuis voor een retraite afgezonderd om in stille overweging over Gods goedheid en genade zich op dezen plechtigen dag voor te bereiden.

Van daar werd hij door zijn broer den Wel. Ed. Heer JOSEF ELLIS en den Rector van het Gasthuis per auto afgehaald en naar *Welgelegen* begeleid.

Bij aankomst stonden hier de weesmeisjes in feesttenue met wapperende vlaggetjes in twee rijen geschaard, terwijl op het bordes een viertal bruidjes den hoogvereerden Rector van het het pensionaat, die nu voor het eerst in het purperen gewaad van Geheim Kamerheer van Z.H. gekleed was voorafgingen.

Bij den ingang der kapel stond de geestelijkheid der stad voltallig zijn H.E.w. af te wachten, en zoo schreed de stoet langzaam naar het met fijne smaak versierde altaar.

Bij den plechtigen hoogdienst werd de Jubilaris geassisteerd door den Hoog. Eerw. Pater R. Wahlen, provicaris, als presbyter assistens, de paters Okhuizen en Euwens als diaken en subdiaken, terwijl de Pastoors van den Elsen en Hegelsom als cantores fungeerden. Ook de mindere officies van accolythen en thuriferarius werden resp. door de Paters Verriet, Bührs en Kösters waargenomen.

Het zangkoor der Pensionnaires voerde zeer verdienstelijk de Mis van *Wiltberger* uit, terwijl de Heer J. PALM het orgel bespeelde.

Na het Evangelie hield de Hoog Eerw. Pater Vicaris M. LUYCKX in het Spaansch de feestrede over de groote waardigheid van het Priesterschap, waarin tal van ontroerend treffende passages, die op alle aanwezigen een diepen indruk maakte.

Toen dit heilig en plechtig dankoffer voor de overvloedige genaden Gods gedurende 25 jaren ontvangen, beëindigd was, werd de feesteling op dezelfde wijze als vóór de H. Mis door alle priesters voorafgegaan naar de groote ontvangstzaal begeleid, waar de Jubilaris met zijn familie de gelukwenschen der geestelijkheid ontving, waarna allen gezamelijk aan de ontbijttafel aanzaten.

Ten half 10 stonden de leerlingen in den aula in gespannen verwachting het oogenblik te verbeiden om hun hoogvereerden Rector feestelijk te huldigen. Onder een sierlijke boog van wuivende palmen, gedragen door Engelenfiguren in een vonkelenden tooi van één en al schittering schreed de jubilaris voort naar zijn zitplaats.

En nu werden alle registers van muziek en zang naar hartelust zoo wijd mogelijk opengezet, en golfde een stroom van poëzie, sprankelend en tintelend van gloed en gratie, in de zoetvloeiende en welluidende taal van Cervantes, den verrasten feesteling en het opgetogen auditorium tegemoet. Zelfs een regen van levende bloemen daalde plotseling op ingenieuze wijze op het hoofd van den jubilaris neer. Zoo bereikte de feeststemming haar hoogtepunt, totdat Mgr. Ellis diep bewogen, allen hartelijk dankte voor alle zegenwenschen, voor alle gebeden, voor de schitterend nummers van dit uitgezochte feestprogram.

Ten 11 uur had de eigenlijke receptie plaats, waarop ook ZExc. de Gouverneur en familie en tal van vrienden en kennissen Mgr. Ellis kwamen complimenteeren.

's Avonds ten half 7 uur had een plechtig Lof plaats, waarbij alle paters van het geheele eiland tegenwoordig waren en waarbij het *Te Deum*, door de geheele priesterschaar meegezongen, den jubel der dankbaarheid voor Gods weldaden vertolkte.

Zou eindigde deze feestdag, die in de chronijk van *Welgelegen* in gulden letteren zal worden opgeteekend en in de herinnering van Zusters en Pensionnaires onvergetelijk zal blijven voortleven.

---

onwentelingen, dat met een 7 P.K.-motor te bereiken is. In volle vlucht bewoog het toestel zich horizontaal door de lucht met een snelheid van 47 mijl per uur, terwijl de schroef 1200 omwentelingen per minuut maakte, wat overeenkomt met 5 P.K.

Bovendien is het benzine-verbruik van deze machine zeer gering: een vlucht van 100 mijl vereischt niet meer dan 1 gallon benzine.

Barbot stelt zich thans voor een poging te doen om beslag te leggen op den „*Matin*"-prijs, welke beschikbaar is gesteld voor den vlieger, die het Kanaal overvliegt met een benzineverbruik, dat 3 liter niet te boven gaat. De Franschman is van meening, dat zijn „*Aviette*" niet meer dan 2 liter voor deze vlucht noodig zal hebben, waardoor de kosten voor benzinne voor deze geheele reis slechts 3.50 francs bedraagt.

In dit verband ligt een ongelimiteerd arbeidsveld open voor de vliegsport en men spreekt zelfs van een lucht-taxi-verkeer, dat in de toekomst ongetwijfeld — vooral voor groote afstanden — op zijn plaats zal zijn.

Een zwendelaar.

Dr. Cook, die 14 jaar geleden door zijn ontmaskering als niet Noordpoolontdekker de aandacht der heele wereld op zich vestigde, wordt nu in de Ver. Staten weer een veelbesproken man.

Volgens berichten uit Amerika werd Cook als president der z.g. *Petroleum Producing Association* door de Amerikaansche politie gezocht wegens frauduleuze verkoopen van aandeelen. Hij gaf zich over te Fort Worth in den staat Texas en werd tegen een borgstelling van 25.000 dollar voorloopig op vrije voeten gesteld.

Verder wordt nog medegedeeld, dat de Amerikaansche federale autoriteiten in dezelfde stad in Texas achttien promotors van oliemaatschappijen hebben gearresteerd onder beschuldiging, het geldbeleggend publiek te hebben opgelicht door het doen van valsche mededeelingen omtrent de maatschappijen. Beweerd wordt, dat op deze wijze millioenen dollars werden verkregen door middel van bedrieglijke circulaires omtrent die maatschappijen. Door de Amerikaansche politie-autoriteiten worden nog zeven personen gezocht, die eveneens bij dezen zwendel betrokken zijn geweest.

Ook te Londen werden vele van deze valsche circulaires verspreid. Daarin werden hooge winsten voorgespiegeld door geld in de Amerikaansche olievelden te beleggen, speciaal in Texas.

Cook trad op als zaakwaarnemer en speciaal als president van de *Petroleum Producers Cy.*, welke maatschappij er van wordt verdacht, het publiek voor een millioen dollar te hebben opgelicht in verband met den verkoop van aandeelen.

Een gevallen grootheid.

Volgens de *Chicago Tribune* is prins Boelawa Cetawayo, voorheen koning van Zoeloeland, op het oogenblik bediende in een Amerikaansche lunchroom. Hij was naar Amerika gekomen om lezingen te houden, in de onjuist gebleken veronderstelling, dat hij daarmee spoedig fortuin zou maken. Toen de menschen echter weg bleven, liep het mis en hij naar de Arbeidsbeurs.

„Wat is uw beroep?" vroeg men hem daar.

„Prins van den bloede en voorheen heerscher over twee millioen zielen."

„Maak nou geen onzin." zei de klerk.

„Dat doe ik niet", antwoordde de prins en liet zijn papieren zien; waaruit verder bleek, dat hij dokter in de medicijnen was en veertien talen sprak. Toen hij 28 jaar was en Cecil Rhodes hem naar Engeland bracht, had hij nog bijna niets geleerd.

Ook een argument.

Dezer dagen werd te Londen een vegetarisch restaurant geopend, waarbij Dr. Josiah Oldfield in een lange speech over de voordeelen van het plantenkouwen en de gevaren van het vleescheten zeer nauwkeurig en zeer geestdriftig uitweidde. Voor het laatste gebruikte hij speciaal een zeer curieus argument. Volgens hem heeft namelijk het gebruik van vleesch, en vooral van schapenvleesch een neerdrukkende uitwerking op den geest. Als voorbeeld wees hij zijn hoorders op het Lagerhuis, waarvan de meeste leden dagelijks veel vleesch eten en die blijk geven, dat het geregeld gebruik van lamscoteletten hun slaperig maakt en niet zelden van een *schaapachtige onbenulligheid*.

Het schijnt, dat Dr. Josiah Oldfield's waardeering voor de volksvertegenwoordiging niet zoo heel groot is.

Het gezicht herkregen na 35 jaar blindheid.

Een inwoner van New Hartley, Northumberland, is, na 34 jaar blind te zijn geweest, aan een der oogen weer ziende geworden, meldt de „*Daily Chronicle*". Toen hij een jongen van 7 jaar was, werd Edwin Bewick, zoo heette hij, geheel blind, ondanks de talrijke operaties om zijn gezicht te redden. Toen hij zich op een morgen bij het venster waschte, riep hij plotseling uit: „Is dat een schoorsteen, die daar uitsteekt?" Zijn moeder nam de proef op de som en hield haar hand op. Hij noemde haar het juiste aantal vingers op, welke zij hem toonde, en voegde er aan toe: „Aan elk er van zit een ring". Mrs. Bewick was natuurlijk overgelukkig, maar toen de dokter haar aanraadde, haar zoon naar een oogarts te Newcastle te brengen, weigerde zij, zeggende: „God heeft hem het gezicht teruggegeven; niemand zal er iets aan doen."

Een reusachtig postbedrijf.

Omtrent het omvangrijke werk der posterijen in het algemeen en der Engelsche posterijen in het bijzonder heeft de nieuw-benoemde Engelsche postmaster-general sir William Joynson-Hicks een dezer dagen aan een diner eenige mededeelingen gedaan. Volgens zijn meening wordt in geen enkelen tak van bedrijf zooveel personeel gebruikt als bij de posterijen.

Blijkens de door hem verstrekte gegevens werden in het afgeloopen jaar alleen reeds door de Londensche postkantoren behandeld: 3400 millioen brieven, 500 millioen briefkaarten, een millard drukwerken, 200 millioen nieuwsbladen en 200 millioen postpakketten.

Te Londen werden 700 millioen telefoongesprekken gevoerd.

Koud licht.

De Fransche geleerde Risler heeft een methode uitgedacht om koud licht te verwekken door gebruik te maken van glazen buizen, die in een fosforesceerende substantie gedrenkt worden.

Peilen met een lichtbundel.

Op een loodsboot te Newcastle worden proeven genomen met een toestel, dat een lichtbundel werpt in de richting van den zeebodem. Daardoor kan de diepte van het vaarwater worden nagegaan, wat van groot nut kan zijn voor groote zeeschepen, die zich op onbekend vaarwater bevinden.

Het St. Elisabeth's Gasthuis.

Zonder schroom mag beweerd, dat het *St. Elisabeth's Gasthuis* het grootste en ruimste gebouw is, dat zich in onze stad bevindt. Met zijn 110 meter gevellengte en verschillende zijvleugels heeft het, met zijn talrijke zalen beneden en ziekenkamers voor de klassepatienten op de bovenverdieping, zulk een uitgestrektheid, dat een vreemdeling er geen weg weet en er gemakkelijk in verdwaald raakt. Toch komt men er nog ruimte te kort.

Het heeft lang geduurd voor er een geschikte en bevredigende oplossing voor die moeilijkheid gevonden was. Maar ze is gevonden. En terstond heeft men reeds de handen aan het werk geslagen. Sinds een paar weken is een leger van metselaars, opperlieden en timmerlui aan den gang een heel nieuwen vleugel op te trekken, die zich aan de Westzijde aan het hoofdgebouw aansluit en over een lengte van 40 meter langs den St, Thomasweg zich zal uitstrekken.

Wanneer alles naar wensch gaat, hoopt men dezen bouw nog vóór den regentijd onder de kap te hebben. In dezen nieuwen vleugel zal vooreerst een 2de ruime operatiezaal worden bijgebouwd, terwijl de mannenafdeeling met een vijftal kleinere zalen word uitgebreid. Op de bovenverdieping komen er acht nieuwe kamers voor 1e en 2e klasse bij.

Langs de West- en Zuidzijde van dezen nieuwen vleugel komt over de geheele lengte een dóórloopende balcon, waar de herstellende zieken tegen regen en wind en felle zon beschut van het heerlijk vergezicht over de wijde zee zullen kunnen genieten.

Hooge Belangstelling.

De *„Katholieke Illustratie"*, die onder de tegenwoordige redactie haar abonnementen-tal zag klimmen tot boven de **75.000**, is vereerd met de inteekening van het Koninklijk Huis-Archief van H. M. de Koningin. Geen enkel geïllustreerd tijdschrift heeft zoo'n groote oplaag, is zoo algemeen verspreid, geeft zooveel lectuur en platen, is zoo goedkoop als de *Katholieke Illustratie*.

Zij is nu reeds in haar 55ste jaargang.

Onderwijs.

De jongeling ROLANDO DA COSTA GOMEZ oud-leerling van het St. Thomas-College alhier. is sinds de vorige maand als leerling van de Bossche R. K. Kweekschool opgenomen om zich voor het onderwijs te bekwamen.

Tehuis voor Indische Studenten.
Prins Mauritsplein 23.
den Haag.

I. Reeds geruimen tijd was de wenschelijkheid gebleken, om een woning in te richten, waar pas uit Oost- en West-Indië aangekomen jongelieden van alle landaarden een *voorloopig* verblijf konden vinden en in Nederland studeerende jongelieden hun vacanties konden doorbrengen.

De *Studie-Commissie van Oost en West* stelde daarom aan den Minister van Koloniën voor, de noodige gelden beschikbaar te stellen om een *„Tehuis"* voor dat doel in te richten en bood aan het beheer daarover te voeren.

Dit leidde tot de oprichting van het *„Tehuis voor Indische Studenten"*, Prins Mauritsplein 23, den Haag, aan het hoofd waarvan een Directeur staat terwijl eene inwonende Directrice de dagelijksche zaken voor de huishouding beheert.

Het *Tehuis* bevat een ruime eetkamer, een leeszaal met bibliotheek, een gezelschapszaal met piano en zes slaapkamers met 15 bedden, welk getal in drukke tijden tot 21 kan worden opgevoerd. Verder bevat het een kantoor voor den uitwonende Directeur, dat tevens dienst doet als bureau van de gedelegeerden der *Studie-Commissie van Oost en West*, waar gratis alle mogelijke inlichtingen te bekomen en hulp wordt verleend met het zoeken van logies, van studiegelegenheden enz. aan jongelieden, die uit Indië voor hun verdere studie naar Nederland zijn gekomen.

De prijzen voor logies en maaltijden zijn uiteraard zoo laag mogelijk gesteld, volle logies per etmaal f.3.-, logies en ontbijt f 1.50. noenmaal 0.75, middagmaal fl 1. *„Tehuis"* wenscht te logeeren of te eten, moet daarvan tijdig kennis geven aan den Directeur of de Directrice.

II. De tweede bestemming van het gebouw is een niet minder belangrijke.

Zooals reeds boven vermeld, bevat het ook het *bureau van de gedelegeerden der studie-Commissie*, wier taak samenvalt met de belangen van de hier te lande studeerenden.

Het mag als bekend worden verondersteld, dat de Studiecommissie van de Vereeniging Oost en West reeds jaren lang de belangen behartigt van jongelieden uit Nederlandsch Oost-Indië, die naar Nederland gingen voor hun opvoeding of verdere studie. Langzamerhand werden de werkzaamheden dier Commissie zóó omvangrijk, dat zij twee gedelegeerden aanstelde, om haar bij die taak behulpzaam te zijn.

Ouders of voogden van jongelieden van beiderlei kunne, die in Nederland geen familieleden of betrouwbare personen hebben, aan wie de zorg voor kinderen of pupillen kan worden toevertrouwd, kunnen nu de hulp inroepen van:

De Gedelegeerden der *Studie-commissie van Oost en West*
Prins Mauritsplein 23, den Haag.

omtrent alle maatregeien, die genomen moeten worden in het belang der kinderen of pupillen, en de hulp — zelfs de reizen naar hun verblijfplaatsen — wordt *gratis* verleend. Zoo kunnen ouders een algeheele volmacht geven aan de Gedelegeerden, om in hun plaats op te treden voor het Beheer der gelden, het toezicht op de studie, de zorg voor de opvoeding, de keuze der onderwijsinrichting, enz. Men behoeft slechts uit Indië uitvoerige inlichtingen te geven over karaktereigenschappen, gezondheidstoestand, aanleg voor studie, leeftijd en godsdienst, kortom over alles, wat men t. o. v. de kinderen of pupillen wenscht, in welk geval van de zijde der Gedelegeerden daarmede stipt rekening gehouden wordt.

Het kan zijn nut hebben hieraan toe te voegen, dat de kosten aan de studie en opvoeding verbonden, minstens f. 150's maands voor een schoolgaand kind, en f. 200 voor een studeerend jongmensch bedragen, terwijl bovendien bij de komst alhier een bedrag van f. 300 à 500 noodig wordt geacht voor kleeren, boeken enz.

Aangezien de Gedelegeerden veel hoofden van onderwijsinrichtingen persoonlijk kennen, en op hun bureau aanwezig zijn tal van prospecti van scholen op allerlei gebied, alsmede adressen van kosthuizen in verschillende steden, zijn zij in den regel in staat aan ouders of voogden of aan pas aangekomen studeerenden de gewenschte inlichtingen te verstrekken.

Ten slotte zij hier nog opgemerkt, dat zoowel de leden der Studiecommissie als haar Gedelegeerden jarenlang in Indië hebben vertoefd, en dus geacht kunnen worden volkomen op de hoogte te zijn van de toestanden aldaar.

Curaçaosche Begrooting van 1923.

In de zitting van de Eerste Kamer van 3 Mei ll. is de Begrooting van Curaçao voor 1923 zonder *beraadslaging* of *hoofdelijke stemming* aangenomen.

Bij de behandeling der begrooting van Suriname op denzelfden dag is door Minister DE GRAAFF, — naar aanleiding van een gezegde met betrekking tot de mogelijkheid van een verkoop of overdracht op een anderen voet van de kolonie Suriname — het volgende gezegd:

„Te recht is de gedachte aan zoodanige overdracht krachtig bestreden door den geachten afgevaardigde, den Heer Idenburg. Ik acht een transactie, die ten doel zou hebben een land met zijn volk over te dragen aan een andere Mogendheid, zoo geheel in strijd met alles wat de geest van den tijd mag heeten, dat ik niet in bijzonderheden daarover zal uitweiden."

Vice-Consul.

Tot Vice-Consul van de Republiek Argentinia in deze Kolonie is benoemd de Heer A. E. L. MADURO. Onze gelukwenschen.

Cuba.

Volgens berichten van Cuba ontvangen, bezocht Mgr. VUYLSTEKE in de eerste dagen van Mei de groote suikercentrale *Chaparra* in het Noord-Oosten van Cuba, en was daar de gast van den Administrateur Generaal, den Heer Dr. MOLINET. Den 7n Mei vertrok Mgr. van daar via Manati naar de centrale *Delicias*, en kwam den 10 Mei in de hoofdstad Habana, om van daar uit naar New-York over te steken.

Praktizijn.

Deze week Maandag heeft de Heer O. E. H. A. GRAVENHORST Brouwer, gouvernements ambtenaar alhier, met gunstigen uitslag examen afgelegd als practizijn.

Donderdag werd hetzelfde examen afgelegd door den Heer L. O. LAMPE eveneens met gunstigen uitslag. Onze gelukwenschen.

Draadlooze Verbinding.

Den 5n Mei is de radio-verbinding van Oost-Indië met Nederland met het afzenden van een telegram door den Gouverneur Generaal MR. FOCK aan H. M. Koningin officieel geopend.

Een visschersboot vergaan.

De fijnste vischsoort onzer kolonie is zeker de *Koningsvisch*. Op Curaçao komt zij hoogst zelden ter markt, zooveel te meer op Aruba.

Deze visch bezoekt bij voorkeur de ondiepe zee tusschen Aruba en de Venezolaansche kust, en de Arubiaansche visschers kennen haar schuilplaatsen, die zij periodiek opzoekt. In den laatsten tijd hadden zij weer een nieuwe plaats ontdekt, die zij *bara* noemden, zandbank, een ondiep water, omringd door diepwater: De vangst dezer visch geschiedt door middel van sleepnetten, waarbij soms wel een 30 tal visschersschuiten tegelijk aandeel nemen, die zich op zulk een ondiepte concentreeren, heen en weer varen om het groote sleepnet uit te werpen, dat later in steeds nauweren kring wordt voortgetrokken, binnen welken ruimte de visch dikwijls in groote menigte wordt ingesloten en later met het net wordt opgehaald en buit gemaakt.

Bij die vangst varen de schuiten onophoudelijk heen en meer en dikwijls heeft er een botsing plaats, die wanneer het kleine schuiten zijn van gelijke grootte, meestal niet veel te beteekenen heeft.

Doch kort geleden liep het treuriger af. Een kleine schuit, eigendom van den visscher Teodoor Quast, werd door een veel grooteren makker aangevaren, met zulk een kracht, dat zij door den geweldigen stoot onmiddellijk in de diepte verdween. Gelukkig konden de inzittende visschers door de gezellen der groote boot worden opgepikt en gered.

De eigenaar, die op dat oogenblik zelf aan het roer zat, staat onder het visschersvolk van de Playa van Aruba bekend als een oppassend en ijverig huisvader, wiens gezin, bestaande uit zijn vrouw en vier kinderen, zwaar door dit verlies getroffen wordt, omdat hij opeens van zijn eenig middel van bestaan, waarmede hij op eerlijke wijze zijn brood verdiende, beroofd werd.

Het verlies van deze visschersboot beteekent voor den eigenaar een schadepost van ± 200 gulden.

De eigenaar van de groote boot, die geheel buiten zijn schuld het ongeluk veroorzaakte, heeft reeds uit eigen beweging een zeker bedrag geschonken, dat, wanneer nog vele andere liefdadige personen er een gift bijvoegen, hem mogelijk in staat zal stellen een nieuwe boot te koopen.

De visscher is bereid deze giften als *voorschot* in ontvangst te nemen om zoodra hij weer zijn bedrijf kan uitoefenen, door maandelijksche aflossing van 10 fl. het geleende bedrag geleidelijk te restitueeren.

Kursussen voor niet-Katholieken.

De Kursussen voor *niet*-Katholieken, die in de Jozefskerk 23 April 1923 te Haarlem door de Paters Dominikanen word gehouden, beleven een voorbeeldelooze belangstelling. De eerste maal was de Kerk tot in alle hoeken bezet; de tweede maal moesten vele buiten de deur blijven vanwege de belangstelling. Toen is besloten toegangskaarten beschikbaar te stellen. Vrijdagmorgen 23 April werden deze voor het eerst beschikbáar gesteld in 't gebouw *„Sint Bavo"*. In een half uur tijds waren 1100 kaarten uitgereikt. Daarmede zou de kerk vol zijn en velen teleurgesteld. Thans is besloten de kursussen te houden in de nieuwe kathedraal „Sint Bavo" aan de Leidsche Vaart, die overvloedig plaats biedt.

De Fransche Kabel.

Gedurende vier of vijf dagen was de Fransche Kabel weer gebroken en dientengevolge ons eiland van de aankomst van nieuws-berichten uit het Buitenland verstoken.

En wij dachten Woensdag dat de fout weer hersteld was, toen wij in *El Boletin Comercial* weer eenige telegrammen gepubliceerd zagen.

Maar wij hadden ons te vroeg verblijd. Want Donderdag bleven weer de gewone telegrammen weg, en werden we gepaaid met het bericht dat de kabelboot *Pouyer Quartier* in de haven was binnengekomen om de kabelbreuk te herstellen.

Juist nu ook de publikatie van de persberichten van onze draadlooze in den laatsten tijd gestaakt werd, blijven we geheel en al zonder wereldnieuws,

Donderdag is de kabelboot *Pouyer Quartier* met het herstellingswerk van den kabel klaar gekomen, zoodat de communicatie weer in orde is.

Verplegingskosten.

Ook Suriname heeft zijn *Militair Hospitaal*, dat dien naam zeer ten onrechte draagt, omdat er, behalve weinig militairen, ook Jan en Alleman in verpleegd wordt, o. a. ook alle plantagearbeiders, zooals men weet, Oosterlingen, Britsch-Indische Koelies en Javanen, menschen, die allerminst hooge eischen stellen voor verpleging. Gewoonlijk worden in dit Hospitaal dagelijks zoowat 400 à 500 zieken verpleegd. Dit ter inleiding.

In de *Memorie van Antwoord* op de Surinaamsche Begrooting voor 1924 zegt Gouverneur Baron van Heemstra op art. 33 het volgende:

„Ondergeteekende is bereid te overwegen of voor de verpleging in het *Militair Hospitaal* er behoefte bestaat aan nog eene andere klasse voor minvermogenden, dan thans ingesteld, en of invoering daarvan mogelijk zal zijn. Hij meent bij voorbaat te moeten afwijzen de gedachte, dat de plantagearbeiders voor een *mindere* som dan het thans daarvoor geëischt bedrag van f 1.50 per dag zouden dienen te worden verpleegd.

Waar de verpleging in de *laagste* klasse van het hospitaal in werkelijkheid meer dan f 3.—per dag kost en hetgeen aan de door betrokkenen betaalde verpleeggelden tekort komt om deze werkelijke kosten te dekken, door de kolonie behoort te worden bijgepast, daar is bij het vaststellen van het tarief van f 1.50 per dag reeds zeer coulant gehandeld."

Als men nu bovendien nog weet, dat in Holland tegenwoordig in geen enkel ziekenhuis de verplegingskosten voor *onvermogenden* minder dan fl 3 per dag berekend worden, dan zal het wel voor een ieder duidelijk zijn, dat de 75 cts per dag, die het Curaçaosch Gouvernement voor verpleging van *onvermogende* patienten in het St. Elisabeth's Gasthuis betaalt, niets meer dan een armzalige vergoeding is.

Ontvangen

Nederlandsche Bibliographie. 68e jg. Maandelijksche lijst van nieuw verschenen uitgaven. Dit is het goedkoopste boekbeschrijvende maandschrift in de Nederlandsche taal. Prijs 1.20 per jg. Uitgever: Sijthoff. Leiden.

— In dank ontvangen van de firma ABRAM DE SOLA een collectie reclame-artikelen voor de *Jabon* Reuter

Petroleum - Nieuws.

In bron no. 8 op het terrein Tierra Blanca van de *Mexican Petroleum* is zout water binnengedrongen. Het bedrijf op het terrein Netir, dat een aanvankelijke productie gaf van 50.000 barrels, heeft een onbevredigend verloop.

* * *

Het is opgevallen, dat keelziekten, diphteritis en dergelijke kwalen zoo goed als onbekend zijn bij allen die werkzaam zijn in de olievelden, petroleumraffinaderijen en soortgelijke installaties.

* * *

De *Standard Oil Cy.* heeft te Maracaibo, ter plaatse bekend onder den naam van *Punta de Leiva*, een buitengewoon sterke electrische lamp van 400 Kw. geplaatst boven het petroleum reservoir, dat 40,000 galon olie kan bevatten. Deze tank is 150 voet hoog.

Dit licht, dat als vuurtoren dienst doet, is voor het meer van Maracaibo van groot belang, daar het tot op 30 mijl afstands zichtbaar is.

Officieele berichten

De Roomsch Katholiek Geestelijke van den 2den rang P. T. J. Hendriks is in activiteit hersteld.

Aan den schrijver bij het Departement van Openbare Werken A. van der Gen is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan Mej. A. J. de Jong, hoofdvlechtster alhier, is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Amerikaansch Yacht.

Gisterenmorgen is in onze haven binnengekomen, een groot Amerikaansch Yacht, de *Casiana*, komende van *La Guayra*, onder commando van kapitein JOHN DOYLE.

Dit yacht, weelderig ingericht, is gecharterd door Mr. Walker van Los Angeles. Vandaag vertrekt het weer naar. Caracas. Het schip heeft 1500 ton waterverplaatsing.

Plantersrust.

Met ingang van Vrijdag 1 Juni, is het Militair Hospitaal op *Plantersrust* als zoodanig opgeheven. De zieke militairen worden in het *St. Elisabeth's Gasthuis* ter verpleging opgenomen.

Een dief gepakt.

Donderdagavond werd een dief op heeterdaad betrapt, terwijl hij op Otrabanda in een bewoond huis zijn slag wilde slaan. Hij werd gevangen genomen. Gisteren namiddag toen hij zou verhoord worden en op de plaats van den diefstal de noodige aanwijzingen zou geven, wits hij te ontvluchten, maar hij werd spoedig daarna opnieuw gepakt en opgesloten.

Politieke film.

XVIII.

Nadat de Parijsche Conferentie mislukt en de eenstemmigheid onder de geallieerden totaal zoek was, trad Frankrijk op eigen gelegenheid tegen Duitschland op. De 15e Januari was een nieuwe vervaltermijn, doch de Berlijnsche regeering had om de verlenging van het moratorium gevraagd. Dit nu — zoo begrepen het de Ententestaten — moest worden verleend, maar tevens wilde Frankrijk vaste panden in bezit hebben om zijn insolventen nabuur te prikkelen tot nauwkeuriger betaling der herstelsom. De publieke opinie in de Galische landen had zich vastgeredeneerd aan de stelling, dat Duitschland veel en veel meer kon presteeren in zake de uitvoering van het Versailles-verdrag, maar het was de groot-industrie, de kapitalisten en de handelaars, die zich zelven aan de verplichting tot betalen onttrokken en den vollen last op de zwakste schouders verlegden. Zoowel door de in veiligheidsbrenging hunner groote kapitalen (waartegen de Duitsche regeering geen strafmaatregelen trof) als door het uitoefenen van druk op de regeering, zoodat deze 't niet waagde op radicale manier belasting te heffen van de geldmagnaten.

Steunend op deze redeneering wenschte de Fransche regeering de sterke schouders zelven te treffen en viel met haar troepenmacht binnen het rijke Roergebied met zijn menigte fabrieken, kolenbekkens en mijnen, veelal bezittingen van groot-kapitalisten als Krupp, Hugo Stinnes, Thijssen e. a. Essen, Dortmund, Bochum en Drusburg — groote industriecentra — zagen spoedig de Fransche nationale driekleur uit de officiëele gebouwen wapperen. Door deze bezetting hoopten de diplomaten op den Quai d'Orsay een spoedig over de brug komen van het groot-kapitaal, een zich steviger interesseeren der eigenaars voor de herstelkwestie en tevens onder de Duitsche arbeiders, die tijdens de periode eener geforceerde werkeloosheid gemakkelijker door den bacil van den klassenstrijd konden worden aangetast, een stemming van ontevredenheid een oproerzucht tegen hun patroons als de oorzaak hunner rampen te weeg te brengen.

Beide bedoelingen hebben [illegible] toe gefaald. Wel heeft de Duitsche regeering begin *Mei* een nieuw voorstel gedaan voor de betaling van schulden — waarover hieronder — doch de „groote som" is uitgebleven en de bezetting is voor de Franschen een financiëele reuzenstrop. De nationalistische gevoelens zijn bovendien door het optreden der bezettende macht ter dege versterkt. Overal stuitten de Franschen op passief verzet. De regeering in Berlijn staakte alle betalingen in geld en natura; een formeel bevel kwam af aan de mijneigenaren in het Roergebied alle kolen leveringen, ook tegen betaling, aan de Franschen te staken.

Het ging hard tegen hard. De opperbevelhebber van het Roergebied, generaal Degoutte, slingerde bundels verordeningen onder de bevolking; overtreding dezer „noodzakelijke maatregelen" werd bestraft met een boeteoplegging van een aantal honderd millioenen marken subsidiair, 8 à 10 jaar gevangenstraf. De aan hun wettige regeering getrouwe ambtenaren werden bij massa's uit hun huizen gezet en gedeporteerd; tot nu toe ongeveer een 30.000 menschen, veelal spoorwegarbeiders en treinbeambten met hun families. Zoowat alle burgemeesters uit het Roergebied moesten „verhuizen". Directeuren van fabrieken, banken en mijnen kregen al spoedig, bij weigering aan een Fransch bevel te voldoen, een gepeperden Steuerbrief thuis; honderden van hen zitten achter slot en grendel over hun trouw en vaderlandsliefde te peinzen. Dezelfde gruwelen, die vóór enkele jaren — in oorlogstijd — door de Duitsche legers in Frankrijk en België zijn bedreven, worden thans, in vollen vrede, herhaald door de troepen der edele natie, die het wel raadzaam achtte ook haar Zwarte Afrikaansche onderdanen naar de streken van het Zwarte goud te expediëeren.

Opstootjes, handgevechten, uittarting, lukweg raakschieten, moord en doodslag, we hebben het allemaal weer teruggezien in deze dagen van „vrede". Ja, vrede! Klinkt het niet als een bespotting te hooren dat de Fransche regeering bij de Duitsche heeft geprotesteerd over het gebruiken van het woord „vijand" door den Rijkskanselier dr. Cuno, toen deze in den Rijksdag het optreden der Franschen te Essen op Paaschzaterdag besprak. De werklieden van Krupp hadden op een teeken der directeuren den arbeid neergelegd toen de Franschen de fabrieken betraden. Rustig verlieten zij de uitgangen en vulden de straten. Plotseling begonnen de Fransche troepen te schieten op de menigte met het treurig gevolg dat er 18 dooden en een menigte gewonden vielen te betreuren. Krupp von Bohlen, de eigenaar, boet zijn „misdaad" thans uit in een of andere militaire strafgevangenis.

* * *

Tijdens de Belgische deportaties protesteerde geheel de beschaafde wereld. En thans? Apatisch staan de meeste landen tegenover het geval; men is reeds aan zooveel gewoon geraakt, dat zulke toestanden geen diepen indruk meer maken. Alleen Sovjet-Rusland heeft geprotesteerd tegen de Roerbezetting, Engeland weigerde aan het avontuur mee te doen en gaf er de voorkeur aan liever op de herstelsom te willen wachten dan zich in een dergelijk wespennest te steken. Het practisch resultaat van het Fransche optreden tot nu toe is geweest: een vermindering op groote schaal van kolenleveringen; de „Reinisch-Westf. Zeitung" berekende de getallen aldus: Zonder bezetting zou Frankrijk van Januari af hebben ontvangen 2.500.000 ton steenkolen; thans heeft het nauwelijks een 30.000 ton uit de mijnen kunnen halen. De bezetting kost schatten geld, die niet bijeengebracht nog gecompenseerd worden door roof van bankdeposito's of opgelegde boetsommen. De verbittering van het Duitsche volk tegen den erfvijand is golven hoog gestegen en wordt zoo langzamerhand onuitroeibaar; in zoover andere staten worden getroffen in hun eigen belang en onder de economische malaise lijden, die als gevolg der Roerbezetting scherper vormen aanneemt, bekoelt natuurlijk de sympathie voor de edele natie en vermindert de bewondering voor het straffe Poincaré-systeem.

* * *

Medio April had te Parijs een conferentie plaats tusschen Franschen en Belgische diplomaten, of, zooals de Belgische Minister Theunis het uitdrukte, van den „raad van beheer der bezette gebieden". Als resultaat der besprekingen werd bekend gemaakt, dat de gemeenschappelijke actie zou worden voortgezet in het Roergebied, totdat Duitschland zou besluiten [illegible] zake betaling der herstelkosten; een nieuwe reeks maatregelen werd getroffen om de pressie wat te verscherpen, de levering van steenkolen en cokes te vergemakkelijken, het binnenkomen van den „Steuer" te verzekeren en de functioneering der spoorwegen te verbeteren. Ook werd besproken, welke houding men zou aannemen bij een — eventueel plotselinge — capitulatie van Duitschland.

Reeds meermalen had de Duitsche kanselier Dr. Cuno gespeculeerd op de suggestie van den Amerikaanschen Staatssecretaris Hughes, die in December, kort voor de decisieve Parijsche conferentie, had voorgesteld de Duitsche betalingscapaciteit te laten vaststellen door een gerechtshof van Amerikaansche en onzijdige deskundigen. Met het oog op het deficit der Germaansche regeering, wat, de vlottende schuld medegerekend, tot een bedrag van 7000 miljard mark was opgeloopen, weigerden de allié's zulk een interventie, wier oordeel, zoo heette het, door dit ontstellend reuzencijfers, ongetwijfeld aanmerkelijk zou worden beïnvloed. Men vergat, dat deze Commissie zich dan toch op den bodem der werkelijkheid ging stellen en volgens de reëele schuldwaarde de betalingsmogelijkheid zou bepalen.

Toen dit opgeworpen idee door Frankrijk en België opnieuw ver van zich af werd geschoven, verraste de Duitsche regeering de wereld met een nieuw aanbod van herstel, op welks indiening voornl door de sociaal-democraten heette aangedrongen. Na een inleiding, die op de vermindering van betalingscapaciteit wees wegens de Roerbezetting, noemde de nota als hoogste bedrag, dat kon worden afgedragen, de som van 30 miljard goudmark, waarvan 20 miljard onmiddelijk door een internationale leening moest worden opgebracht en de tien overblijvende miljard door twee andere internationale leeningen te fourneeren, de een na 5, de andere na 10 jaar, terwijl de rente en amortisatie van de hoofdsom niet worden afgetrokken. Wanneer de rest van 10 miljard niet door internationale leeningen kan worden opgebracht, zal een internationaal scheidsgericht de grootte van het door Duitschland te betalen bedrag vaststellen. Eveneens zal dit scheidsgerecht moeten beslissen voor het geval, dat de Entente met het thans gedane aanbod geen genoegen neemt.

Dit scheidsgerecht moet bestaan òf uit een internationale Commissie van bankiers ófwel uit een commissie van neutrale deskundigen, óf uit een commissie, waarin naast leden uit de Commissie van Herstel plaats hebben een vertegenwoordiger van Duitschland en een persoonlijkheid door den Zwitserschen Bondsraad aan te wijzen.

De leeningen zullen gewaarborgd worden door een wet, die de Duitsche industrie tot verantwoordelijkheid verplicht.

Als waarborg voor de veiligheid van Frankrijk wordt aangeboden een een verdrag voor den tijd van 99 jaar, dat de onschendbaarheid van alle Rijnstaten vaststelt en ingeval van geschillen de beslissing overlaat aan het internationale hof van arbitrage.

De Duitsche regeering is overtuigd dat dit voorstel de uiterste grens van de bereikbare prestatie raakt en twijfelt er zelf aan of door de ernstige storingen in het economisch leven de draagkracht niet te hoog is gesteld. Zij spreekt als haar vaste meening uit, dat geen onbevooroordeelde, die de vermindering der productie en de vermogensafname door de reeds gedane betalingen (± 23 miljard) in aanmerking neemt, tot een hoogere schatting zal kunnen komen.

Mocht de tegenpartij deze opvatting niet deelen, dan stelt de Duitsche regeering voor de geheele schadevergoedingsquaestie aan een onafhankelijk internationale commissie op te dragen. Als voorwaarde voor de vervulling der aangeboden verplichting, stelt de Wilhelmstrasse de stabilisatie van den mark, de ontruiming op korten termijn van de bezette gebieden, vrijlating der gevangen genomen Duitschers en teruggave van woning en betrekking aan hen die zijn uitgewezen.

***

Men ziet het: een vernieuwde constructie van het plan-Hughes. Terwijl de Fransche pers en haar echo, de Belgische, reeds dadelijk een „non possumus" lieten hooren, waren de Engelsche en Amerikaansche wat milder in hun oordeel. Reeds deelde de kabel het antwoord van Lord Curzon mede, die op een verhooging van het bedrag aandrong. Daarover een volgende keer.

's Pausen hulpverleening aan Rusland.

Volgens ingekomen rapporten heeft de Pauselijke missie in Rusland, van het begin harer werkzaamheden af tot 15 April *dagelijks* 124.440 personen gevoed in de 701 door haar opgerichte volkskeukens, vluchtelingenkampen, hospitalen, enz.

In de Krim bedraagt het aantal personen, dat door de Pauselijke missie dagelijks wordt gevoed, 46.153, waaronder 39.300 kinderen.

Wat doet nu de Sjovet regeering van Rusland?

Het is nu gebleken, dat de regeering het graan van Rusland, dat voor de voeding der eigen honger en gebrek lijdende bevolking zoo dringend noodzakelijk is, naar Duitschland laat uitvoeren. In de haven van Hamburg is reeds 30.000 ton Russisch graan gelost.

Wat doet de Sjovet-regeering van Rusland uit dankbaarheid voor 's Pausen bemiddeling om den nood te leenigen?

Zij heeft den Paus bij verstek ter dood veroordeeld, omdat naar zij beweert, de Paus zich met haar binnenlandsche politiek bemoeit en de Russische geestelijken opzet tegen de Regeering.

Tegen zulke barbaren valt niet te redeneeren.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 1sten Juli 1921 af tot en met 31 December 1921, onder **No. 9328 B** tot en met **No. 7914 C,** zal plaats hebben op Donderdag den 7 Juni a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 2e Juni 1923.

De Voorzitter
H. J. Cohen Henriquez.

5

De Heer en Mevrouw

Charles S. Corsen-Palm

hebben het genoegen hunne vrienden en bekenden kennis te geven van de geboorte van hun zoon

Joseph

Curaçao. 29 Mei 1923.

Voetbal-Competitie-Wedstrijden 1922—1923. Stand der Clubs.

Namen der clubs	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelp. voor - tegen	pnt.	gem.
Sparta	9	6	3	0	12 -- 1	15	1,66
Volharding	8	5	1	2	17 — 4	11	1.37
Jong Holland	9	5	1	3	15 — 8	11	1.22
Progreso	10	3	3	4	4 — 8	9	0.90
Leonid.	9	1	2	6	5 — 11	4	0,44
Asiënto	9	1	2	6	2 — 22	4	0,44